

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2016 - 7420

Doknr.
401622

Dato
04-11-2016

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har d. 7. oktober 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 5 (alm. del) til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Finn Sørensen (EL).

Spørgsmål nr. 5:

"Vil ministeren redegøre for lovgivningens principper vedrørende folkevalgtes inhabilitet?"

Svar:

Jeg går ud fra, at der spørges til reglerne om speciel inhabilitet, som omhandler, under hvilke omstændigheder den, der virker inden for den offentlige forvaltning, skal undlade at medvirke ved den pågældende myndigheds behandling af en bestemt, allerede foreliggende sag.

Det kan generelt oplyses, at reglerne om speciel inhabilitet er fastsat i forvaltningslovens kapitel 2.

De almindelige regler om inhabilitet findes i forvaltningslovens § 3, der indeholder en opregning af de former for interessekollisioner, som er egnede til at begrunde inhabilitet.

Forvaltningsloven gælder for behandlingen af sager, hvor der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, jf. forvaltningslovens § 2, stk. 1. Bestemmelserne i lovens kapitel 2 om inhabilitet gælder også for behandlingen af sager om indgåelse af kontraktforhold eller lignende privatretlige dispositioner, jf. forvaltningslovens § 2, stk. 2.

Det er almindeligt antaget, at forvaltningslovens kapitel 2 suppleres af en uskreven retsgrundsætning om speciel inhabilitet uden for forvaltningslovens område.

Af forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1, fremgår det bl.a., at den, der virker inden for den offentlige forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis vedkommende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald. Tilsvarende gælder, hvis vedkommende deltager i ledelsen af eller i øvrigt har en nær tilknytning til et selskab, en forening eller en anden privat juridisk person, der har en særlig interesse i sagens udfald, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3. Endelig er den, der virker inden for den offentlige forvaltning, inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 5.

Forvaltningslovens regler om inhabilitet finder anvendelse i forhold til enhver, der virker inden for den offentlige forvaltning. Forvaltningslovens regler om inhabilitet gælder dermed også for medlemmer af kommunalbestyrelser og regionsråd. Også ministre er

omfattet af habilitetsreglerne. Folketingsmedlemmer falder derimod uden for forvaltningslovens bestemmelser herom, medmindre de medvirker ved et forvaltningsorgans afgørelser, f.eks. som medlemmer af et nævn.

Af § 14, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse følger det, at et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem, jf. regionslovens § 12, stk. 1, kan have en sådan interesse i en sag, at medlemmet er udelukket fra at deltage i kommunalbestyrelsens eller regionsrådets forhandling og afstemning om sagen. Om en interesse i en sag har en sådan karakter, at medlemmet er udelukket fra at deltage i behandlingen af sagen, afgøres efter forvaltningslovens § 3 eller tilsvarende uskrevne forvaltningsretlige grundsætninger.

Reglerne om inhabilitet forfølger et dobbelt formål. Det drejer sig dels om at undgå en reel risiko for, at afgørelser af konkrete sager påvirkes af uvedkommende hensyn, og dels om at undgå, at der hos parterne eller omverdenen opstår mistillid til upartiskheden hos de offentligt ansatte m.fl., der skal medvirke i sagen.

Grundlæggende vil den, der virker inden for den offentlige forvaltning, være afskåret fra at deltage i en sags behandling, hvis vedkommende har et sådant forhold til sagen eller dens parter, at det ud fra en generel vurdering er egnet til at vække tvivl om, hvorvidt den pågældende vil kunne behandle sagen på en upartisk måde, jf. herved også forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 5.

Det følger samtidig af forvaltningslovens § 3, stk. 2, at inhabilitet ikke foreligger, hvis der som følge af interessens karakter eller styrke, sagens karakter eller den pågældendes funktioner i forbindelse med sagsbehandlingen ikke kan antages at være fare for, at afgørelsen i sagen vil kunne blive påvirket af uvedkommende hensyn.

Afgørelsen af et inhabilitetsspørgsmål i henhold til forvaltningslovens § 3 vil således altid bero på en samlet og konkret vurdering.

Efter forvaltningslovens § 3, stk. 3, må den, der er inhabil i forhold til en konkret sag, ikke træffe afgørelse, deltage i afgørelsen eller i øvrigt medvirke ved behandlingen af den pågældende sag.

Det er kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, der træffer beslutning om, hvorvidt et medlem har en sådan interesse i en sag, at vedkommende er udelukket fra at deltage i kommunalbestyrelsens henholdsvis regionsrådets behandling, jf. § 14, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse.

Et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem skal derfor underrette henholdsvis kommunalbestyrelsen og regionsrådet, hvis der foreligger forhold, som kan give anledning til tvivl om vedkommendes habilitet, jf. § 14, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse.

Med venlig hilsen
Karen Ellemann